

TALOUSARVIO 2015

TALOUSSUUNNITELMA 2015- 2017

28.5.2014

SISÄLLYSLUETTELO

1. Yleistä	2
2. Liikennelaitoksen tavoitteet vuodelle 2015 ja tärkeimmät kehittämissuunnitelmat vuosille 2010 - 2015	3
3. HKL:n tavoitteet taloussuunnitelmavuosille 2015-2017	7
4. Käyttötalous, rahoitus ja vaikutus kaupunkiin 2015-2017	15
5. Investointisuunnitelma 2015-2024	24
6. Henkilöstösuunnitelma 2015-2017	26
7. Yksiköiden tavoitteet sekä tulos- ja rahoituslaskelmat	27

TAULUKOT

4.1. HKL:n tuloslaskelma 2013-2017	20
4.2. HKL:n rahoituslaskelma 2013-2017	21
4.3. HKL:n tunnusluvut 2013-2017	22
4.4. HKL:n vaikutus kaupungin talousarvioon 2013-2017	23
4.5. Erittely kaupungin tuesta 2015-2017	23
5.1. HKL:n investoinnit vuosina 2015-2024	24
5.2. HKL:n suurimmat investoinnit vuosina 2015-2024	24
5.3. HKL:n suurimmat investoinnit vuonna 2015	25
6.1. HKL:n henkilöstösuunnitelma 2013-2017	26
7.1.1. HKL-Raitioliikenteen tuloslaskelma	28
7.1.2. HKL-Raitioliikenteen rahoituslaskelma	29
7.2.1. HKL-Metroliikenteen tuloslaskelma	31
7.2.2. HKL-Metroliikenteen rahoituslaskelma	32
7.2.1. HKL-Liikelaitoksen tuloslaskelma	36
7.2.2. HKL-Liikelaitoksen rahoituslaskelma	37

28.5.2014

1. YLEISTÄ

HKL:n on toiminut tuottajaorganisaationa vuoden 2010 alusta alkaen. HKL tuottaa raitio-, metro- ja lauttaliikenteen sekä joukkoliikenteen infraan liittyviä palveluja.

HKL koostuu kolmesta yksiköstä: HKL-Liikelaitos, HKL-Raitioliikenne ja HKL-Metroliikenne. HKL-Liikelaitokseen kuuluvat infrapalvelut, hallinto- ja talousyksikkö sekä konsernipalvelut ja johto. HKL:n henkilömäärä on 1 106 henkilöä vuonna 2015.

Suunnitelmakaudella metroliikenteessä tapahtuu isoja muutoksia. Automaattimetron puoliautomaattiajo ja Länsimetron liikenne käynnistyvät elokuussa 2016. Metroliikenteessä on tarkoitus siirtyä täysautomaattiajoon loppuvuodesta 2017. HKL tulee vastaamaan Länsimetron liikennöinnistä ja radan ylläpidosta. Lisäksi HKL osallistuu uusien metroasemien ylläpitoon.

Raitioliikenteessä ei tapahdu suuria muutoksia vuosina 2015-2016. Vuoden 2017 syksyllä raitioliikenteen linjastouudistuksen muutokset lisäävät ajokilometrejä noin 10 %:lla.

Talousarviovuonna 2015 HKL:n tulostavoite on 0. Samalla tulostavoite on kaupungin talousarviossa sitova tavoite. Vuonna 2015 HKL-Metroliikenne tarvitsee ns. lisäkorvausta HSL:ltä 2,2 milj. euroa, jolla korvataan Länsimetron käyttöönottoon liittyviä menoja, joita varsinainen liikennöintikorvaus ei kata vielä vuonna 2015. Lisäkorvauksella katetaan metrovarikon laajentamisen kustannuksia sekä lisähenkilöstön palkkaamisesta aiheutuvia kuluja.

Taloussuunnitelmavuodet 2016-2017 on suunniteltu vuoden 2015 rahanarvoon. Vuonna 2016 menoja nostavat automaattimetron ja Länsimetron käyttöönotto syksyllä 2016. Poistot nousevat 7,9 milj. eurolla ja lainojen korot 3,7 milj. eurolla vuodesta 2015. Poistoja nostavat metron kulunvalvonnan käyttöönotto ja uusien metrovaunujen käyttöönotto vuoden 2016 aikana. Henkilöstökuluissa kasvua on 3,2 milj. euroa. Henkilöstömäärä nousee erityisesti metroliikenteessä, jossa tarvitaan uusia kuljettajia Länsimetron liikennöintiä varten.

Vuonna 2016 aineet ja tarvike- sekä palveluostot lisääntyvät 6,0 milj. euroa, koska Länsimetron kaikki käyttökulut kiertävät HKL:n kautta. Länsimetron pääomakuluista se osuus, joka kuuluu Helsingille, on budjetoitu vuokramenoihin (vastikkeisiin).

Vuonna 2017 automaattimetro ja Länsimetro vaikuttavat menoihin koko vuoden osalta. Tämä näkyy nousuna kaikissa muissa menoryhmissä paitsi henkilöstökuluissa. Myös uusien raitiovaunujen käyttöönotto lisää poistojen nousua.

Vuosien 2016 ja 2017 menojen noususta liikennöintimenojen osuus tullaan kattamaan HSL:n liikennöintikorvaustuloilla. Metroliikenteen osalta liikennöintisopimus tullaan päivittämän 1.8.2016 alkaen, kun Länsimetron liikennöinti alkaa.

28.5.2014

Infrakulujen noususta ylläpitokulujen osuus kokonaisuudessaan sekä pääomakuluista puolet tullaan kattamaan HSL:n infrakorvauksella. Toinen puoli infrapääomakuluista katetaan kaupungin suoralla tuella. Länsimetron ylläpitokulut laskutetaan Helsingin osuuden osalta HSL:ltä infrakorvauksena ja Espoon osuuden osalta Espoon kaupungilta.

HKL nostaa uutta lainaa 394,5 milj. euroa vuosina 2015-2017. Omavaraisuusaste on 53,7 % vuonna 2015, 47,0 % vuonna 2016 ja 42,2 % vuonna 2017.

HKL:n vaikutus kaupungin talousarvioon tulee kolmen erän kautta: peruspääoman tuotto, HSL:n infrakoron palautus ja kaupungin suora tuki HKL:lle. HKL:n nettovaikutus kaupungin talouteen on 8,0 milj. euroa vuonna 2015, 5,0 milj. euroa vuonna 2016 ja -0,8 milj. euroa vuonna 2017.

Liikennelaitoksen investointisuunnitelma kattaa vuodet 2015-2024. Investointien yhteissumma on 1 247,6 milj. euroa. Vuosien 2015-2024 suurin yksittäinen investointihanke on Kruunusilta ja siihen liittyvät radat 163,0 milj. euroa. Muita suuria hankkeita ovat uudet metrovaunut, raidejokeri, uudet raitiovaunut, Koskelan varikon uudistaminen ja automaattimetro.

2. LIIKENNELAITOKSEN TAVOITTEET VUODELLE 2015 JA TÄRKEIMMÄT KEHITTÄMISVALINNAT VUOSILLE 2010-2015

2.1. Miksi HKL on olemassa? Mikä on HKL:n perustehtävä?

HKL edistää Helsingin seudun toimivuutta, elinvoimaa ja viihtyisyyttä tuottamalla ympäristöystävällisiä ja laadukkaita liikennepalveluita.

2.2. Tavoitetilat

Tavoitetila 2015 – Asiakas

HKL on tae korkeatasoisesta joukkoliikenteestä

- Palvelun laatu on korkeatasoista ja kehittyy edelleen
- Tyytyväisten matkustajien osuus on 90 % (2009: 88 %)
- Matkustajien kokema turvallisuus on parantunut
- Esteettömän raitiovaunuliikenteen osuus ajetuista lähdoista on 90 % (2009: 55 %)

Kehittämismisvalinnat 2010 - 2015:

Kehittämismisvalintojen ydin: Palvelujen kehittäminen ja turvallisuuden parantaminen

28.5.2014

- Vahvistetaan kuljettajan ammattiympeyttä
- Luodaan yhtenäinen HKL:n asiakaspalvelujärjestelmä
- Kaksinkertaistetaan panostukset asiakaspalvelukoulutukseen
- Uudistetaan luotettavuuden ja käytettävyyden seurantamenetelmät
- Uudistetaan matkustajien turvallisuutta ja turvallisuudentunteen parantamista tukevat järjestelmät
- Metroasemien, terminaalien ja pysäkkien laatuun ja turvallisuuteen panostetaan
- Parannetaan kaluston ennakoivaa huoltoa ja panostetaan erityisesti esteettömän kaluston käytettävyyteen

Tavoitetila 2015 – Tuottaja

HKL on Helsingin seudun johtava joukkoliikennepalveluiden tuottaja

- HKL on kokonaisvaltainen ja tehokas organisaatio
- HKL:n rooli raideliikenteen tuottajana on vahva
- HKL:n tuottavuus on kehittynyt jatkuvasti

Kehittämisvalinnat 2010 - 2015:

Kehittämisvalintojen ydin: Tuotannon tehostaminen

- Luodaan seudullinen HKL
- Pidetään huolta HKL:än kyvystä laajentaa toimintaansa (liikenne, varikot, kalustohankinnat, henkilöstö yms.)
- Osallistutaan asiantuntijana seudun merkittäviin joukkoliikenteen kehittämishankkeisiin ja huolehditaan niiden resurssoinnista
- Huolehditaan kalustohankintojen, metron kulunvalvonnan ja Länsimetron toteuttamisen riittävästä resurssoinnista
- Kehitetään tuottavuutta pitkäjänteisesti ja suunnitelmallisesti
- Luodaan HKL:lle pitkäjänteinen turvallisuuspolitiikka

Tavoitetila 2015 - Henkilöstö

HKL tarjoaa merkityksen ihmisen työlle

- Johtaminen on kehittynyt
- Osaaminen ja laatutietoisuus kehittyvät jatkuvasti
- Työhyvinvointi on parantunut, 64 % kokee työilmapiirin hyväksi
- Henkilöstö on sitoutunut tavoitteisiin
- Palkat ovat kilpailukykyiset
- Työvoiman riittävyys on varmistettu

28.5.2014

- Työssä tapahtuvien työtapaturmien määrä on puolitettu

Kehittämismallit 2010 - 2015:

Kehittämismallien ydin: Johtamisen kehittäminen

- Panostetaan johtamisen ja esimiestoiminnan sekä työyhteisöjen sisäisten vuorovaikutustaitojen kehittämiseen
- Kehitetään johtamista ja esimiestyötä tukevia raportointijärjestelmiä
- Laaditaan ja toteutetaan koko henkilöstön kattava osaamisen kehittämissuunnitelma
- Edistetään työhyvinvointia, työergonomiaa ja työturvallisuutta
- Lisätään työvuorojärjestelmien joustavuutta
- Uudistetaan henkilöstön osallistumisen/osallistamisen muodot
- Ollaan Helsingin kaupungin eturintamassa kehittämässä kannustavia palkkaus- ja palkkiojärjestelmiä
- Kehitetään HKL:n työnantajakuva, erityisesti sosiaalista mediaa hyödyntämällä
- Panostetaan osaavan työvoiman saatavuuteen, rekrytointiin, perehdyttämiseen ja pysyvyyteen
- Hyödynnetään johtamisessa kehittämiskeskustelua entistä laajemmin
- Lisätään sisäisen tiedottamisen laatua ja monipuolisuutta
- Panostetaan metron automatisoinnin aiheuttamien tehtävämuutoksien hyvään hoitoon

Tavoitetila 2015 – Kumppanuus

HKL luo yhdessä kumppaneidensa kanssa edellytykset Helsingin menestyväälle joukkoliikenteelle

- Kumppanuus HSL:n kanssa on kehittynyt luottamukseen ja kunnioitukseen perustuvaksi yhteistyöksi
- Toimintamuodot kaupungin muiden organisaatioiden sekä omien palvelu- ja tavaratoimittajien kanssa perustuvat laatu korostaviin palvelusopimuksiin ja kumppanuuteen
- HKL on asiantunteva ja vahvasti verkostoitunut toimija

Kehittämismallit 2010 - 2015:

Kehittämismallien ydin: Kumppanuuteen ja avoimuuteen panostaminen

- Luodaan systemaattiset ja avoimet toimintamuodot niin HSL:n, kaupungin muiden organisaatioiden ja omien palvelu- ja tavaratoimittajien kanssa
- Pidetään huolta HKL:n laaja-alaisesta osaamisesta
- Panostetaan verkostoitumiseen

28.5.2014

Tavoitetila 2015 - Liikenne

Laajentunut raitiovaunu- ja metroliikenne on luotettavaa ja sujuvaa

- Raideliikenne on sujuvaa ja luotettavaa
- Raitioliikenne on laajentunut Jätkäsaareen, Ilmalaan ja Sompasaareen
- Metro kulunvalvonta on uusittu ja Länsimetro on toiminnassa (1.8.2016)

Kehittämismääräykset 2010 - 2015:

Kehittämismääräyksen ydin: Raitiovaunu- ja metroliikenteen kehittämissuunnitelmien menestyksellinen toteutus

- Edistetään joukkoliikenteen nopeuttamishankkeita
- Turvataan kaluston riittävyys
- Poistetaan kuljettajarahastus raitiovaunuliikenteestä
- Turvataan joukkoliikenneinfran laatutaso
- HKL on aktiivinen osapuoli raideliikenteen kehittämissuunnitelmien mukaisesti
- Toteutetaan metron kulunvalvonnan uusiminen ja raitioliikenneterminaalien laajennukset suunnitelmien mukaisesti
- Parannetaan Suomenlinnan liikenteen operoinnin tehokkuutta

Tavoitetila 2015 - Ympäristö

HKL:n raideliikenne säilyttää asemansa seudun ympäristöystävällisimpänä liikennemuotona

- Liikenteen kasvu Helsingissä on kanavoitunut raideliikenteeseen
- HKL:n liikennetuotannon ja kiinteistöjen energiatehokkuus on parantunut
- HKL:n liikenne koetaan ympäristöystävälliseksi
- Rakentamisessa, peruskorjauksessa ja kalustossa panostetaan ympäristöystävällisiin ratkaisuihin

Kehittämismääräykset 2010 - 2015:

Kehittämismääräyksen ydin: Energiatehokkuuden parantaminen

- Varmistetaan raideliikennehankkeiden toteutuminen
- Kehitetään liikennetuotannon ja kiinteistöjen energiatehokkuutta
- Markkinoidaan tehokkaasti raideliikenteen ympäristöystävällisyyttä
- Siirrytään käyttämään liikennöinnissä ympäristöystävällisesti tuotettua sähköenergiaa ja hyödynnetään vihreän sähkön myönteiset vaikutukset
- Koulutetaan kuljettajia energiaa säästävään ajotapaan
- Selvitetään jarrutusenergian hyödyntämismahdollisuuksia

28.5.2014

Tavoitetila 2015 – Talous

HKL:n talous hoidetaan hyvin

- HKL:n talouden tulos on positiivinen
- HKL:n huolehtii omaisuudestaan ja sen arvon säilyttämisestä
- Henkilöstön osaaminen mahdollistaa kilpailukyvyn
- Pienennetään kiinteistöjen peruskorjausvelkaa
- Investoinnit toteutetaan kustannusarvioiden mukaisina

Kehittämismääräykset 2010 – 2015:

Kehittämismääräysten ydin: Tulosajattelun lisääminen

- Hoidetaan HKL:n taloutta hyvin
- Lisätään tulosajattelua kaikilla tasoilla
- Kehitetään esimiesten talousosaamista ja reagoitavuutta taloudellista tuloista parantavien toimenpiteiden toteuttamiseen
- Varataan riittävät määrärahat infran ylläpitoinvestointeihin
- Parannetaan taloussuunnitelmaan hyväksytyjen investointihankkeiden kustannusarvioiden tasoa
- Luodaan avoin projektinhallintajärjestelmä parantamaan investointihankkeiden seuranta
- Hyödynnetään investoinneissa yksityisen ja julkisen sektorin kumppanuutta

3. HKL:N TAVOITTEET TALOUSSUUNNITELMAVUOSILLE 2015-2017

3.1. HKL:n tavoitteiden kytkeytyminen kaupungin strategioihin

Hyvinvoiva helsinkiläinen

- HKL on tae korkeatasoisesta joukkoliikenteestä.

Elinvoimainen Helsinki

- Laajentunut raitiovaunu- ja metroliikenne on luotettavaa ja sujuvaa.
- HKL luo yhdessä kumppaneidensa kanssa edellytykset Helsingin menestyville joukkoliikenteelle.

Toimiva Helsinki

- Laajentunut raitiovaunu- ja metroliikenne on luotettavaa ja sujuvaa.
- HKL:n raideliikenne säilyttää asemansa seudun ympäristöystävällisimpänä liikennemuotona.

28.5.2014

Tasapainoinen talous ja hyvä johtaminen

- HKL tarjoaa merkityksen ihmisen työlle.
- HKL:n talous hoidetaan hyvin.

3.2. HKL:n sitovat tavoitteet Helsingin kaupungin talousarviossa 2015

- Tilikauden tulos vähintään nolla.
- Raitio- ja metroliikenteen asiakastyytyväisyys vähintään vuoden 2013 tasolla (Raitio 2013: 3,96; Metro 2013: 3,99).
- Raitioliikenteen luotettavuus on 99,85 % (2013: 99,87 %) ja metroliikenteen 99,96 % (2013: 99,96 %).
- Metroasemat ovat siistit ja odottamisolosuhteet raitiovaunupysäkeillä ovat hyvät, tavoite 3,72 (2013: 3,70).

3.3. HKL:n tulokorttitavoitteet vuodelle 2015

Taloudellinen tulos

- Tilikauden tulos vähintään 0.

Asiakastulos

- Raitio- ja metroliikenteen asiakastyytyväisyys vähintään vuoden 2013 tasolla (Raitio 2013: 3,96; Metro 2013: 3,99).
- Raitioliikenteen luotettavuus on 99,85 % (2013: 99,87 %) ja metroliikenteen 99,96 % (2013: 99,96 %).
- Metroasemat ovat siistit ja odottamisolosuhteet raitiovaunupysäkeillä ovat hyvät, tavoite 3,72 (vuosi 2013: 3,70).

Henkilöstötulos

- Työilmapiiri on hyvä, tyytyväisten osuus 61 % (2013: 56 %).
- Johtaminen paranee, arvosana > 3,35 (2013: 3,23).

Kehittämistulos

- Uusien raitiovaunujen hankinta etenee aikataulun mukaisesti, ensimmäiset kaksi vaunua matkustajaliikenteessä. Sarjatuotanto käynnissä.
- HKL osallistuu aktiivisesti raitioliikenteen nopeuttamista edistävien hankkeiden suunnitteluun yhdessä KSV:n ja HSL:n kanssa ja toteuttaa omalta osaltaan kaikki suunnitellut toimenpiteet asetettujen tavoiteaikataulujen puitteissa.
- Toteutetaan kuljettajakohtaisen, reaaliaikaisen oman ajotavan seurantajärjestelmän pilotti. Tulosten analysointi ja mahdollinen hankepäätös.

28.5.2014

- Raitiovaunujen vikamäärää vähennetään vuoden 2013 tasosta (257 vikaa / milj.km tasoon 130 vikaa / milj.km).
- Uusien metrovaunujen hankinta etenee päivitetyn aikataulun mukaisesti.
- Metron toimintaohjeiden päivityksen III vaihe valmis.
- Koskelan varikkoalueen uudistamisen toteutusvaihe käynnissä.
- HKL osallistuu aktiivisesti Raide-Jokerin ja Laajasalon raitiovaunuyhteyden suunnitteluun.
- HKL osallistuu aktiivisesti Länsimetron toteuttamiseen.
- Automaattimetron aiheuttamat metroasemien muutostyöt valmistuneet.
- Automaattimetroyhteys etenee kustannusarviossa.
- M100-junien sarja-asennukset valmistuneet 85-prosenttisesti ja M200-junan protoasennukset valmiit.
- Automaattimetron vaihe 2d (testit matkustajien kanssa) meneillään.
- Automaattimetron aiheuttamien tehtävämuutosten yksityiskohtainen suunnitelma valmis.
- Myllypuron metroaseman peruskorjaus käynnissä.
- Hakaniemen metroaseman lippuhallin peruskorjaus käynnissä.
- Jokeri 2-tunneli ja Kuusmiehentien joukkoliikennekatu ovat valmistuneet.
- Kiinteistöjen energiansäästön toimintasuunnitelmaa toteutetaan systemaattisesti.
- Johtamisen ja esimiestoiminnan kehittämisohjelma toteutuksessa.
- Laatu-, ympäristö- sekä työterveys- ja turvallisuusjohtamisjärjestelmät sertifioitu.

3.4. Tuottavuus

HKL:n talousarviossa esitetään tuottavuuden kehitys vuosina 2013-2017. Tuottavuusmittarin suoritteena käytetään raitio- ja metrol liikenteen paikkakilometrejä painotettuna liikennöinti- ja infrakorvauksien mukaan. Panoksena mittarissa käytetään kokonaismenoja ilman korkomenoja ja varauksia.

Vuonna 2015 HKL:n tuottavuus huononee. HKL valmistautuu automaattimetron ja Länsimetron käyttöönottoon, joista aiheutuu huomattavia menoja ennen automaattimetron ja Länsimetron käyttöönottoa syksyllä 2016. Esimerkiksi laajennettu metrovarikko otetaan käyttöön vaiheittain ja uusia metrovanunkuljettajia palkataan, jotta länsimetron liikenne voisi alkaa syksyllä 2016. Lisäksi poistoja nostavat nykyisen omaisuuden peruskorjaukset, jotka eivät lisää suoritemääriä.

Vuonna 2017 HKL:n tuottavuus paranee, kun Länsimetro on käytössä koko vuoden. HKL:n suoritemäärä kasvaa huomattavasti, mutta kiinteissä menoissa ei tapahdu yhtä suurta nousua.

Vuosina 2015-2016 tärkeimmät toimenpiteet painottuvat siihen, että automaattimetron ja Länsimetron käyttöönotto tapahtuu kustannustehokkaasti ja niin, että Länsimetron käynnistyessä liikenteen operointi ja asemien sekä ratojen ylläpito pystytään hoitamaan mahdollisimman tehokkaasti.

28.5.2014

HKL tekee raitio- ja metroliikenteen tuottamisesta sopimukset HSL:n kanssa. Näissä sopimuksissa on erikseen sovittu tuottavuustavoitteista. Sopimusten eri komponenteille on määritelty erilaisia tuottavuustavoitteita.

Raitioliikenteessä ylläpidetään saavutettu raitiovaunujen 85 %:n käytettävyyssaste. Tämä vähentää vaunutarvetta ja tuo säästöjä pääomakuluissa. Kunnossapidon prosesseja kehittämällä vähennetään myös rekryointitarvetta liikenteen lisääntyessä. Vaunukaluston luotettavuuden parantamisohjelmalla (RCM-prosessi) vähennetään teknisistä syistä tapahtuvia linjavaihtoja ja mahdollistetaan sovitulla kalustotyypillä tapahtuva liikenne ja vaaditun suoritetason ylläpitäminen. Tällöin vaaditut ajokilometrit tuotetaan suunnitellun kokoisella kalustolla, jolloin tuottavuus kasvaa tuotoksen (paikkakilometrien) kasvaessa ja kustannusten pysyessä ennallaan tai alentuessa.

Eläköitymistä hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan. Liikenteen tuottavuutta parannetaan kehittämällä työaikajärjestelmiä, työaikasuunnittelua Hastusjärjestelmällä sekä keskipitkää työsuunnittelua Winbus-järjestelmällä. Kesämasijaisten käyttöä lisätään kesäkauden ylityötarpeen vähentämiseksi. Materiaalikustannuksia vähennetään tehostamalla ja kehittämällä ostotoimintaa sekä osto-osaamisen lisäämisellä.

HKL-Metroliikenne keskittyy tulevana vuosina automaattimetron ja Länsimetron käyttöönottoon. Metroliikenteen tuottavuustoimenpiteet painottuvat siihen, että automaattimetron ja Länsimetron käyttöönotto pystyttäisiin toteuttamaan mahdollisimman tehokkaasti.

Tuottavuuden parantamiseksi metroliikenne on kartoittanut kunnossapidon ja ratatoimintojen prosessit vuosien 2012- 2013 aikana. Toimintojen kartoittamisen ja prosessikuvausten laadinta tähtää sekä metroliikenteen tuotannonohjausjärjestelmän kokonaisuudistukseen vuoteen 2016 mennessä että toiminnan jatkuvaan tehostamiseen. Tulevaisuudessa tämä järjestelmä tulee toimimaan sekä metroliikenteen tuotannonohjausjärjestelmänä, että koko yksikköä koskevan toiminnanjohtamisen apujärjestelmänä.

Infrapalvelut tarkoittaa talouden mittaus- ja seurantajärjestelmää. Infrapalvelut kehittää edelleen ylläpito- ja huoltosuunnitelmaa, jossa määritetään kustannusrakenteet, joiden avulla varmistetaan ylläpidon tehokkuus. Hankintojen kustannustehokkuutta kehitetään.

Hallinto- ja talousyksikkö parantaa tuottavuutta organisoimalla toimintoja niin, että eläköitymistä yhteydessä tuottavuutta voidaan parantaa tehtäviä uudelleen järjestämällä. Lisäksi eri toiminnossa pyritään parantamaan työn laatua, jotta esimerkiksi oikeudenkäyntiasioista ei aiheudu liikakuluja tai ostolaskujen käsitte-lystä ei aiheudu viivästyskorkoja.

28.5.2014

3.5. Riskienhallinta

Liikennelaitoksen yksiköt ja johtoryhmä ovat arvioineet HKL:n toimintaympäristöön ja liikenteen hoitoon liittyviä riskejä. Valituille riskeille on tehty riskikuvaukset ja määritelty toimenpiteitä, joilla riskien toteutumisen vaikutuksia lievennetään ja toteutumisen todennäköisyyttä pienennetään.

Suunnitelmakaudella riskikuvauksia ja toimenpiteitä tarkistetaan vuosittain vastaamaan muutoksia toimintaympäristössä. Samassa yhteydessä tunnistetaan uusia riskejä ja kehitetään riskienhallintaa osana suunnittelua, toimintaa ja seuranta. Riskeille määriteltyjä toimenpiteitä on pyritty sisällyttämään investointihankkeiden suunnitteluun. Kaikkien investointihankkeiden perustietoihin kuuluu hankkeen oma riskinarviointi.

3.6. Laadun seuranta

HKL seuraa säännöllisesti ulkoisen ja sisäisen palvelun laadun tasoa. Liikennöintisopimusten noudattamista ja liikennöinnin laatutasoa seurataan ja poikkeamat kirjataan ja käsitellään tilaajan kanssa. Yksiköt tekevät myös itsearviointia laatutasonsa ylläpitämiseksi. Laatutason ylitys tuo bonusta ja tason alittaminen sanktioita.

HKL:n 16.10.2012 päivitetystä tavoiteohjelmassa HKL:n asiakaspalvelun tahtotila on ”HKL on tae korkeatasoisesta joukkoliikenteestä”. Tavoitteita ovat 1) Palvelun laatu on korkeatasoista ja kehittyy edelleen, 2) Tyytyväisten matkustajien osuus on 90 %, 3) Matkustajien kokemus turvallisuus on parantunut ja 4) Esteettömän raitiovaunuliikenteen osuus ajetuista lähdöistä on 90 %.

Metroasemien, terminaalien ja pysäkkien laatuun ja turvallisuuteen panostetaan. Kaluston ennakoivaa huoltoa ja erityisesti esteettömän kaluston käytettävyyttä parannetaan.

Raitioliikenteen palvelun laadun kehittämistä ja kuljettajien palvelukoulutusta varten on otettu käyttöön Mystery shopping -menetelmä. Kaikkien raitiolinjojen palvelun tasoa ja liikennöinnin sujuvuutta mitataan menetelmän avulla vuosittain.

Matkustajat arvioivat joukkoliikennematkan aikana kirjallisesti palvelun laatua. Arviointeja tehdään vuosittain noin 3000-5000 matkustajan otannalla raitio- ja metroliikenteessä. Matkustajien antama kuljettajien arvosana ja teknisen laadun arvosana pidetään vuonna 2015 edellisinä vuosina saavutetulla tasolla. Järjestyksen ja turvallisuuden arvosanaa pyritään nostamaan. Palvelun laatutasoa nostetaan kehittämällä kuljetuskalustoa sekä kuljettajien palvelukoulutuksella ja ennakoivan ajon koulutuksella.

Hallinto- ja talousyksikössä sekä Infrapalveluissa tehdään sisäinen asiakastyytyväisyys selvitys kaikkien palveluiden osalta vuosittain. Vastajina ovat HKL:n työntekijät. Vastajien arviot ovat olleet hyvää tyydyttävää tasoa. Tuloksia hyö-

28.5.2014

dynnetään HTY:n ja Infrapalveluiden tavoitteiden asettamisessa ja kehittämisessä. Vuosittain selvitetään merkittävimpien sidosryhmien näkemyksiä HKL:n yhteistoiminnan ja kumppanuuden laadusta.

Palautejärjestelmään raitio- ja metrolienteestä tulee noin 2000-2500 palautetta vuosittain. Kuljettajat saavat palautteita eniten. Palautetiedot välittyvät vastuuhenkilöille asioiden parantamista varten, koulutusaiheiksi sekä henkilökohtaisiksi palautteiksi.

3.7. Ympäristö

HKL on merkittävä ympäristövaikuttaja Suomessa, sillä raideliikenne on energiatehokasta joukkoliikennettä. Tavoiteohjelmassa HKL:n tavoitetilaksi ympäristön osalta todetaan, että ”HKL:n raideliikenne säilyttää asemansa seudun ympäristöystävällisimpänä liikennemuotona”.

HKL on sitoutunut toiminnassaan Helsingin kaupungin strategiaohjelman mukaisesti ilmastonmuutoksen torjumiseen. Rakentamisessa, peruskorjauksessa ja kalustossa toteutetaan ympäristöystävällisiä ratkaisuja ja energiatehokkuutta kehitetään liikennetuotannossa ja kiinteistöissä. Liikennöinnissä ja kiinteistöissä käytetään uusiutuvaa sähköä, joka on pohjoismaissa tuotettua tuuli- ja vesivoimaa.

Helsingin kaupungin ympäristöpolitiikka asettaa tavoitteet kahdeksalle osaluokalle, joiden mukaiset ympäristösuorituskyvyn indikaattorit HKL raportoi vuosittain Helsingin kaupungille. Lisäksi HKL laatii vuosittain oman ympäristöraportin, jossa esitetään toiminnan keskeiset ympäristövaikutukset ja tavoitteet niiden vähentämiseksi. Keskeisinä toiminnan ympäristövaikutuksina seurataan vuosittain mm. raaka-aineiden kulutusta ja kierrätystä, liikennöinnin sähkönkulutusta, kiinteistöjen sähkö- ja lämpöenergian käyttöä, vedenkulutusta sekä syntyneiden jätteiden määrää. Lisäksi raportissa kerrotaan HKL:n toimista meluntorjunnan ja ilmansuojelun edistämiseksi sekä raportoidaan mahdollisista ympäristövahingoista ja läheltä piti -tilanteista.

Tuotantoyksiköiden energiansäästö tavoitteet ovat haasteellisia, koska uusi metro- ja raitiovaunukalusto kuluttaa energiaa vanhoja enemmän monipuolisemman varustelunsa vuoksi. Energiasäästö tavoite tulee suhteuttaa käytössä olevan kaluston kokoon sekä teknisen tason määritykseen. Energian kulutuksen vähentämiseen pyritään edelleen kouluttamalla kuljettajia taloudelliseen, energiaa säästävään ajotapaan.

28.5.2014

HKL:n merkittävimmät mm. energiatehokkuuteen vaikuttavat ympäristötavoitteet vuosina 2015-2017 ovat seuraavat:

Vuosien 2015-2017 ympäristötavoitteet	Tilanne 2013-2014
HKL laatii ja ottaa käyttöön ympäristöjärjestelmän vuoden 2015 aikana.	Ympäristöjärjestelmä on valittu ja käyttöönotto aloitettu.
Infrapalveluissa on laadittu energiansäästön toimintasuunnitelma kiinteistöjen energiatehokkuuden parantamisesta. Tavoitteena on 8 % energiansäästö koko kiinteistömassan energiankulutuksesta 2015 (verrattuna vuoteen 2010). Energiatehokkuussopimuksen mukaisesti tavoite on 9 % energiansäästö 2016 mennessä (verrattuna vuoteen 2010).	HKL:n energiansäästön toimintasuunnitelma on laadittu 2013. Energiakatselmuksia laaditaan vuosisuunnitelman mukaisesti.
Uuden kaluston hankinnassa pyritään energiaa säästäviin teknisiin ratkaisuihin.	Kuljettajien ajotapaa tarkkailaan ja koulutetaan tarvittaessa energiaa säästävään, taloudelliseen ajotapaan. Taloudellisen ajotavan koulutus kuuluu uusien kuljettajien koulutusohjelmaan. Raitioliikenteessä koekäytetään Ecosmart –järjestelmää liikennesähkön kulutuksen vaunukohtaiseen seurantaan.
Raitioliikenteessä energiansäästötavoitteena on kulutustaso 50,0 MWh/milj. paikkakilometriä (ajoenergia, vaihdelämmitys ja syöttöasemat) vuosina 2015-2016. Metroliikenteessä kehitetään ajoenergian mittausta ja seurantaa yhteistyössä Infrapalveluiden kanssa. Kaikki ajoenergia on CO2-vapaata, pohjoismaissa tuotettua tuuli- ja vesivoimaa.	Raitioliikenne: 52,89 MWh/milj. pkm (tot. 2010) 51,25 MWh/milj. pkm (tot. 2011) 52,24 MWh/milj. pkm (tot. 2012) 50,59 MWh/milj pkm (tot. 2013)

3.8. Henkilöstöstrategia

HKL:n henkilöstöpoliittiset tavoitteet ja toimenpiteet on päivitetty tavoiteohjelmassa 2010-2015. Henkilöstövision toteuttamisessa pääpaino on seuraavissa asioissa: Johtaminen on kehittynyt, osaaminen ja laatutietoisuus kehittyvät jatkuvasti, henkilöstö on sitoutunut tavoitteisiin, työvoiman riittävyys on varmistettu, osaaminen ja laatutietoisuus kehittyvät jatkuvasti, palkat ovat kilpailukykyiset ja

28.5.2014

työssä tapahtuneiden työtaturmien määrä on puolittunut. Yksityiskohtaiset tavoiteohjelmassa olevat henkilöstöön liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet kirjataan yksiköiden henkilöstöohjelmiin, tuloskorttiin sekä työsuojelun toimintaohjelmaan.

HKL:n johtamisjärjestelmää kehitetään ja esimiesten yhteisiä pelisääntöjä täsmennetään käynnissä olevan koko esimieskuntaa koskevan johtamiskoulutuksen avulla. Johtamisen tuloksia ja henkilöstön työtyytyväisyyttä mitataan vuosittain tehtävällä työhyvinvointikyselyllä. Joka toinen vuosi HKL:n henkilöstö osallistuu Kunta10 -tutkimukseen.

HR-järjestelmän käyttöönottoon liittyy henkilöstöhallinnon prosessien kehittäminen. Tätä työtä tukee HKL:ssä käynnissä oleva toimintajärjestelmän kehittämishanke, jonka tavoitteena on toiminnan kehittäminen laatu-, ympäristö- ja TTT-standardien mukaisesti vuoden 2015 loppuun mennessä.

Henkilöstöraportti kootaan vuosittain ja se antaa taustatietoa johtamiselle. Henkilöstöraportista löytyvät henkilöstön rakenteeseen, hyvinvointiin ja henkilöstöpalveluihin liittyvät tiedot. Henkilöstöraportin sisältöä käsitellään kattavasti henkilöstön kanssa ja se on kaikkien saatavilla intrassa.

3.9. Terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen

Helsingin kaupungin tiheä ja hyvin toimiva raideliikenne on vetovoimatekijä kaupunkilaisille. Joukkoliikenteen käyttö on kaikille kaupunkilaisille helppoa ja sujuvaa eri puolilta kaupunkia.

Esteettömyys raitiovaunujen ja metrojunien sekä metroasemien, laiturialueiden sekä pysäkkialueiden suunnittelussa on tärkeä laatutekijä. Tämä tekee mahdolliseksi eri väestöryhmien ja vammaisryhmien joukkoliikenteen käytön.

Matkustajien turvallisuuden tunnetta lisää kuljettajien, järjestyksenvalvojen ja muun HKL:n henkilöstön asiallinen ja ystävällinen palvelu ja osaaminen erityisesti häiriökäyttäytymis- ja muissa ongelmatilanteissa.

Palautetta toimintojen ja palvelun kehittämiseksi saamme Mystery Shopping- ja asiakastytytyväisyystutkimuksilla.

3.10. HKL:n tilankäyttösuunnitelma

Koskelan raitiovaunuvarikon laajennus on hankesuunnitelmavaiheessa. Varikon laajennus toteutetaan nykyisten suunnitelmien mukaan vuosina 2016-2019. Varikon laajennusta suunnitellaan tulevien raitioliikennelaajennusten tarvitsemalle kalustolle. Tulevia suunniteltuja laajennuksia ovat mm. Jätkäsaari, Topeliuksenkatu, Ilmala, Kalasatama ja Hermanninranta, Eteläinen kantakaupunki sekä Yliskylä ja Kruunuvuorenranta.

28.5.2014

3.11. Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

HKL parantaa rakentamis- ja korjaustoimintojensa laatua ja vähentää kustannuksia laajentamalla teknisten dokumenttien sähköistä arkistointia. Metrokaluston kunnossapitoa kehitetään ja ratahuollon tiedonlaatua parannetaan uusimalla työnohjausjärjestelmä. Raitiovaunukaluston kunnossapitoa kehitetään lisäämällä huoltojen suunnittelu- ja kalustonvaraustoiminnallisuus kuljettaja- ja kalustokierroksen suunnitteluohjelmaan. Valmistaudutaan Länsimetron käynnistymiseen turvallisuustoimintoja parantavan tilannekuvajärjestelmän avulla.

HKL:llä ei ole sähköisen asioinnin kehittämishankkeita. Vuodesta 2010 alkaen Helsingin seudun liikenne (HSL) on vastannut joukkoliikenteen sähköisen asioinnin järjestelmistä.

3.12. Kilpailuttaminen

HKL noudattaa hankinnoissaan erityisalojen hankintalakia, kaupungin hankintaohjeita ja niiden perusteella annettuja sisäisiä kilpailuttamisen, hankintapäätösten laatimisen sekä tilaustenteon menettelytapaohjeita.

4. KÄYTTÖTALOUS, RAHOITUS JA VAIKUTUS KAUPUNKIIN 2015-2017

4.1. Käyttötalous 2015

Talousarviovuonna 2015 HKL:n tulostavoite on 0. Samalla tulostavoite on kaupungin talousarviossa sitova tavoite.

HKL:n liikevaihto on 158,5 (2014: 153,3) milj. euroa vuonna 2015. Liikevaihto muodostuu seuraavista eristä:

- HSL:ltä laskutettavista liikennöintikorvauksista raitioliikenteestä 50,5 (2014: 49,7) milj. euroa, metroliikenteestä 28,2 (2014: 25,3) milj. euroa ja Suomenlinnan lauttaliikenteessä 4,0 (2014: 3,9) milj. euroa eli yhteensä 82,7 (2014: 78,9) milj. euroa. Metroliikenteen liikennöintikorvaus sisältää ns. lisäkorvusta 2,2 milj. euroa, jolla on tarkoitus korvata Länsimetron käyttöönottoon liittyviä menoja, joita varsinainen liikennöintikorvaus ei kata vielä vuonna 2015. Lisäkorvauksella katetaan metrovarikon laajentamisen kustannuksia sekä lisähenkilöstön palkkaamisesta aiheutuvia kuluja.
- HSL:ltä laskutettavasta infrakorvauksesta 63,7 (2014: 66,7) milj. euroa. Infrakorvaus sisältää metro-, raitio-, juna-, bussi- ja lauttaliikenteenliikenteen infraomaisuuden pääomakuluja sekä ylläpito- ja hallintokuluja. Infrakorvauksen poisto-osuus laskee vuonna 2015, koska osa vanhan omaisuuden poistokorvauksista loppuu vuonna 2014.

28.5.2014

- Helsingin kaupungilta saatavasta tuesta 11,8 (2014: 7,5) milj. euroa. Tuella korvataan sellaiset infran kaltaiset menoerät, joita HKL ei voi laskuttaa HSL:ltä HSL:n perussopimuksen mukaan.
- Muista myyntituotoista 0,2 (2014: 0,2) milj. euroa, joka sisältää raitioliikenteen tilausajotuottoja.

Valmistusta omaan käyttöön on 5,3 (2014: 5,1) milj. euroa, joka sisältää ratojen rakentamiseen ja kunnossapitoon liittyviä töitä sekä vanhojen raitiovaunujen peruskorjauksia.

Liiketoiminnan muut tuotot, 15,1 (2014: 17,1) milj. euroa, koostuvat pääosin vuokra- ja mainostuloista. Vuonna 2014 liiketoiminnan muista tuotoissa on mukana informaatiojärjestelmien laskutusta HSL:ltä, mikä tulee pienenemään noin 1 milj. eurolla vuonna 2015.

Aineita ja tarvikkeita on budjetoitu 15,7 (2014: 15,6) milj. euroa. Suurin erä on sähkömaksut 8,9 (2014: 8,9) milj. euroa.

Ulkopuolisten palvelujen ostoihin on budjetoitu 33,8 (2014: 32,9) milj. euroa. Suurimmat yksittäiset menoerät ovat vartiointi 4,4 (2014: 4,5) milj. euroa, liikennevälineiden korjaukset ja huollot 4,4 (2014: 4,3) milj. euroa, suomenlinnan lautaliikenteen korvaus 3,9 (2014: 3,6) milj. euroa, ratojen korjaukset ja huollot 3,4 (2014: 2,8) milj. euroa, koneiden korjaukset 3,3 (2014: 2,4) milj. euroa, asiantuntijapalvelut 2,3 (2014: 2,0) milj. euroa, rakennusten siivoukset 2,1 (2014: 2,1) milj. euroa, rakennusten ulkopuhdistukset 1,9 (2014: 2,0) milj. euroa ja rakennusten korjaukset 1,7 (2014: 2,5) milj. euroa.

Palkkojen ja palkkioiden arvioidaan olevan 42,9 (2014: 41,7) milj. euroa. Henkilösivukulut ovat yhteensä 14,2 (2014: 13,8) milj. euroa. HKL:n keskimääräinen henkilömäärä on 1106 henkilöä vuonna 2015. Keskimääräinen henkilömäärä nousee 10 henkilöllä vuodesta 2014.

Talousarviovuonna poistot ovat 36,5 (2014: 35,2) milj. euroa. Poistotasoa nostaa laajennetun metrovarikon vaiheittainen käyttöönotto, bussijokerin käyttöönotto sekä metroasemien ja raitioratojen peruskorjaukset. Toisaalta poistotasoa laskee informaatiojärjestelmien (mm. liikennevaloetus- ja matkakorttijärjestelmä) ja metrojunien poistojen pienentyminen vuoteen 2014 verrattuna yhteensä noin 1,6 milj. eurolla.

Liiketoiminnan muissa kuluissa suurin erä on vuokrat. Jäsenmaksuihin on varattu UITP:n jäsenmaksuun 16.000 euroa.

Liikelylijäämä on 27,2 (2014: 27,8) milj. euroa. Liikelylijäämä heikentää infrakorjauksen pienentyminen vuodesta 2014.

Lainojen korkokulut ovat 7,1 (2014: 4,3) milj. euroa vuonna 2015. Metroliikenteen kalustohankintoihin korkokuluja kohdistuu 1,3 milj. euroa ja raitioliikenteen

28.5.2014

kalustohankintoihin 0,7 milj. euroa. Infrainvestointien ja tuotantorakennuksiin liittyvien investointien rahoittamiseen nostettavien lainojen korkovaikutus on 5,1 milj. euroa.

HKL maksama tuottotavoite pääomalle A on 9 % eli 8,4 milj. euroa vuodessa. Lisäksi HKL palauttaa Helsingin kaupungille HSL:ltä laskutetut infraomaisuuden korkotuotot 11,4 milj. euroa. Vastaavat korkotuotot ovat tulona HKL:n liikevaihdossa.

Investointivarausten lisäyksiä on budjetoitu 2,8 (2014: 3,9) milj. euroa ja poistojen vähennyksiä 2,6 (2014: 2,4) milj. euroa.

4.2. Käyttötalous 2016-2017

Taloussuunnitelmavuodet 2016-2017 on suunniteltu vuoden 2015 rahanarvoon.

Vuonna 2016 menoja nostavat automaattimetron ja Länsimetron käyttöönotto syksyllä 2016. Poistot nousevat 7,9 milj. eurolla ja lainojen korot 3,7 milj. eurolla vuodesta 2015. Poistoja nostavat metron kulunvalvonnan käyttöönotto ja uusien metrovaunujen käyttöönotto vuoden 2016 aikana. Henkilöstökuluissa kasvua on 3,2 milj. euroa. Henkilöstömäärä nousee erityisesti metroliikenteessä, jossa tarvitaan uusia kuljettajia Länsimetron liikennöintiä varten.

Vuonna 2016 aineet ja tarvike- sekä palveluostot lisääntyvät 6,0 milj. euroa, koska Länsimetron kaikki käyttökulut kiertävät HKL:n kautta. Länsimetron pääomakuluista se osuus, joka kuuluu Helsingille, on budjetoitu vuokramenoihin (vastikkeisiin).

Vuonna 2017 automaattimetro ja Länsimetro vaikuttavat menoihin koko vuoden osalta. Tämä näkyy nousuna kaikissa muissa menoryhmissä paitsi henkilöstökuluissa. Myös uusien raitiovaunujen käyttöönotto lisää poistojen nousua.

Vuosien 2016 ja 2017 menojen noususta liikennöintimenojen osuus tullaan kattamaan HSL:n liikennöintikorvaustuloilla. Metroliikenteen osalta liikennöintisopimus tullaan päivittämän 1.8.2016 alkaen, kun Länsimetron liikennöinti alkaa.

Infrakulujen noususta ylläpitokulujen osuus kokonaisuudessaan sekä pääomakuluista puolet tullaan kattamaan HSL:n infrakorvauksella. Toinen puoli infrapääomakuluista katetaan kaupungin suoralla tuella. Länsimetron ylläpitokulut laskutetaan Helsingin osuuden osalta HSL:ltä infrakorvauksena ja Espoon osuuden osalta Espoon kaupungilta.

4.3. Rahoitus 2015-2017

HKL nostaa uutta lainaa 394,5 milj. euroa vuosina 2015-2017. Tästä lainamäärästä kohdistuu infrainvestointien sekä varikoiden laajennuksien ja peruskorjausten rahoittamiseen 146,5 milj. euroa. Uusien metrovaunujen rahoittamiseen

28.5.2014

tarvitaan lainarahoitusta 162,5 milj. euroa ja uusien raitiovaunujen 85,5 milj. euroa.

Omavaraisuusaste on 53,7 % vuonna 2015, 47,0 % vuonna 2016 ja 42,2 % vuonna 2017.

4.4. Vaikutus kaupungin talouteen 2015-2017

HKL:n vaikutus kaupungin talousarvioon tulee kolmen erän kautta: peruspääoman tuotto, HSL:n infrakoron palautus ja kaupungin suora tuki HKL:lle. HKL:n nettovaikutus kaupungin talouteen on 8,0 milj. euroa vuonna 2015, 5,0 milj. euroa vuonna 2016 ja -0,8 milj. euroa vuonna 2017. HKL:n vaikutus kaupungin talouteen on esitetty taulukossa 4.4.

HKL maksaa peruspääoman tuottoa kaupungille siitä omaisuudesta, joka siirrettiin HKL:lle 1.1.1995, kun HKL:stä tuli liikelaitos. Peruspääoman tuotto prosentti on 9. HKL maksaa peruspääoman tuottoa 8,4 milj. euroa vuosittain 2015-2017.

HSL:n infrasopimuksen mukaisesti HKL laskuttaa infraomaisuudesta laskennallista korkoa HSL:ltä. Saman koron HKL palauttaa suoraan kaupungille. HSL:n infrakorko, jonka HKL palauttaa kaupungille, on 11,4 milj. euroa vuonna 2015, 12,9 milj. euroa vuonna 2016 ja 15,0 milj. euroa vuonna 2017.

HKL tarvitsee kaupungin suoraa tukea, koska HKL:llä on inframenoja, joita HKL ei voi laskuttaa HSL:ltä tai muilta tahoilta. HSL:n ja kaupunkien välisessä infrasopimuksessa on määritetty, että infran pääomakuluista kaupungit voivat laskuttaa puolet HSL:ltä. Toinen puolisko infran pääomakuluista jää suoraan kaupunkien maksettavaksi; Helsingin osalta HKL laskuttaa infraomaisuuden poistoista 50 % kaupungilta ja infraomaisuuden hankintaan kohdistetut todelliset korkokulut 100 %:sti, koska HKL palauttaa HSL:ltä laskutettavan laskennallisen infrakoron täysimääräisesti kaupungille. Lisäksi HSL:n infrasopimuksessa on rajattu pois tiettyjä infratoimintoja kuten liityntäpysäköinti, bussipysäkit ja polkupyöräinfra. Infrasopimuksessa on määritetty myös, että infrakorvauksia voi laskuttaa HSL:ltä vasta kun infrakohde on otettu käyttöön; Länsimetro Oy laskuttaa hallintovastikkeita HKL:ltä vuosina 2015-2016, jotka kaupunki joutuu korvaamaan HKL:lle suorana tukena. Kaupungin tukeen sisältyy myös infran luonteisia eriä kuten bussiliikenteen valmiusmaksut ja Suomenlinnan tavaraliikennekorvaus, joihin HKL ei saa erillistä korvausta muualta.

Vuodesta 2015 alkaen kaupungin pitää maksaa erillistä poistotukea noin 2,0 milj. euroa. HSL:n infrasopimuksen mukaan vanha infraomaisuus, joka oli kirjjanpidolliselta arvoltaan nolllilla 31.12.2009, mutta jolla oli käypää arvoa, poistetaan HSL:n infrakorvauslaskennassa viiden vuoden aikana 31.12.2014 mennessä. Tämä johtaa siihen, että HKL:n kirjanpidossa olevan vanhan infraomaisuuden todelliset poistot ovat suuremmat kuin HKL:n saama infrakorvaus vanhan omaisuuden poistoista HSL:ltä vuodesta 2015 alkaen. Kaupungin suoralla tuella korvataan todellisten poistojen ja HSL:n maksaman korvauksen erotus.

28.5.2014

Vuonna 2016 Länsimetron valmistuttua kaupungin maksettavaksi tulee 50 % Länsimetron poistoista ja todellisen koron ja laskennallisen HSL:n infrakoron erotus. Länsimetron poisto- ja korko-osuus on budjetoitu HKL:n vuokra- ja vastikemenoihin, joten kaupungin pitää korvata Länsimetron pääomakustannukset HKL:lle kaupungin tukena vuodesta 2016 alkaen.

Kaupunki maksaa HKL:lle suoraa tukea 11,8 milj. euroa vuonna 2015, 16,3 milj. euroa vuonna 2016 ja 24,2 milj. euroa vuonna 2017. Taulukossa 4.5. on eritelty kaupungin suora tuki HKL:lle vuosina 2015-2017.

28.5.2014

TULOSLASKELMA 1000 €	Tilinpäätös 2013	Ennuste 2014	Talousarvio 2015	Taloussuunn 2016	Taloussuunn 2017
LIIKEVAIHTO					
Tuki kaupungilta	4 695	7 519	11 849	16 323	24 239
Liikennöintikorvaukset	78 103	78 897	82 713	95 093	108 070
Infrakorvaukset	61 671	66 749	63 715	70 886	83 732
Muut myyntitulot	178	185	189	3 059	8 600
	144 647	153 349	158 466	185 361	224 640
Valmistus omaan käyttöön	6 304	5 067	5 331	5 331	5 331
Liiketoiminnan muut tuotot	21 852	17 086	15 081	14 161	14 161
	28 156	22 153	20 412	19 492	19 492
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat:					
Ostot tilikauden aikana	-15 534	-15 602	-15 686	-17 845	-21 017
Ulkopuoliset palvelut					
SLL-korvaus	-4 052	-4 083	-4 350	-4 350	-4 350
Muiden palvelujen ostot	-24 864	-28 850	-29 439	-33 261	-41 133
	-44 449	-48 535	-49 475	-55 456	-66 500
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-42 065	-41 747	-42 914	-45 298	-45 184
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-11 964	-11 364	-11 757	-12 404	-12 382
Muut henkilösivukulut	-2 347	-2 474	-2 487	-2 623	-2 617
	-56 376	-55 585	-57 159	-60 325	-60 183
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-33 635	-35 221	-36 546	-44 399	-54 908
	-33 635	-35 221	-36 546	-44 399	-54 908
Liiketoiminnan muut kulut					
Vuokrakulut	-6 723	-7 440	-7 618	-12 319	-21 439
Muut kulut	-1 324	-925	-906	-903	-903
	-8 047	-8 365	-8 524	-13 222	-22 342
LIIEKEYLIJÄÄMÄ	30 296	27 797	27 174	31 451	40 199
Rahoitustuotot ja -kulut					
Muut rahoitustuotot	26	23	0	0	0
Korkokulut					
Kaupungin lainasta	-191	-208	-193	-251	-262
Muista lainoista	-2 027	-4 102	-6 857	-10 525	-17 370
Korvaus peruspääomalle	-8 442	-8 442	-8 442	-8 442	-8 442
Infrakorko	-10 926	-11 159	-11 438	-12 906	-15 009
	-21 562	-23 888	-26 930	-32 124	-41 083
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	8 735	3 909	243	-673	-883
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	8 735	3 909	243	-673	-883
Varausten ja rahastojen muutos					
Poistoeron muutos	-1 437	2 382	2 586	2 967	2 792
Vapaaehtoisten varausten muutos	-4 971	-3 909	-2 830	-2 294	-1 909
	-6 408	-1 526	-243	673	883
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	2 327	2 382	0	0	0

4.1. HKL:n tuloslaskelma vuosina 2013-2017.

28.5.2014

RAHOITUSLASKELMA 1000 €	Tilinpäätös 2013	Ennuste 2014	Talousarvio 2015	Taloussuunnitelma 2016	Taloussuunnitelma 2017
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Tulorahoitus					
Liikelylijäämä (-alijäämä)	30 296	27 797	27 174	31 451	40 199
Poistot ja arvonalennukset	33 635	35 221	36 546	44 399	54 908
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korvaus peruspääomalle	-8 442	-8 442	-8 442	-8 442	-8 442
Infrakorko	-10 926	-11 159	-11 438	-12 906	-15 009
Korkokulut kaupungin lainasta	-191	-208	-193	-251	-262
Muut	-2 002	-4 079	-6 857	-10 525	-17 370
	42 369	39 130	36 789	43 726	54 025
Investoinnit					
Tuotantoinvestoinnit	-37 460	-31 361	-99 968	-97 279	-86 541
Henkilökuljetuksen perusinvestoinnit	-45 865	-59 426	-61 119	-64 430	-74 497
Pysyvien vastaavien myyntituotot	2 134	0	0	0	0
	-81 190	-90 787	-161 087	-161 709	-161 038
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN NETTORAHAVIRTA	-38 821	-51 657	-124 297	-117 983	-107 013
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikainen					
Muilta saatujen lainojen lisäys	70 000	42 000	132 000	133 500	129 000
Kaupungilta saatujen lainojen vähennys	-1 988	-1 988	-1 988	-1 988	-1 988
Muilta saatujen lainojen vähennys	-4 212	-4 212	-5 952	-12 882	-19 646
Lyhytaikainen					
Muilta saatujen lainojen muutos	2 106	0	0	0	0
	65 906	35 800	124 060	118 631	107 366
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Vaihto-omaisuuden muutos	-1 696	0	0	0	0
Yhdystilisaamisten muutos, lisäys (-), vähennys(+)	-17 438	15 857	237	101	80
Yhdystilivelkojen muutos, lis (+), väh (-)	-13 664	0	0	0	0
Saamisten muutos, lisäys (-), vähennys(+)	2 217	0	0	0	0
Saamisten muutos kunnalta/kuntayhtymältä	-2 558	0	0	-909	-778
Korottomien velkojen muutos, lis (+), väh (-)	1 389	0	0	160	345
Korottomien velkojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	4 652	0	0	0	0
	-27 098	15 857	237	-648	-353
RAHOITUKSEN NETTORAHAVIRTA	38 808	51 657	124 297	117 983	107 013
RAHAVAROJEN MUUTOS	-13	0	0	0	0
Rahavarojen muutos					
Rahavarat 31.12.	151	151	151	151	151
Rahavarat 1.1.	164	151	151	151	151
	-13	0	0	0	0

4.2. HKL:n rahoituslaskelma vuosina 2013-2017.

28.5.2014

TUNNUSLUVUT	Tilinpäätös 2013	Ennuste 2014	Talousarvio 2015	Taloussuunnitelma 2016 2017	
Toiminnan laajuus					
Liikevaihto, milj. €	144,6	153,3	158,5	185,4	224,6
Liikevaihdon muutos, %	3,5	6,0	3,3	17,0	21,2
Tulos ja kannattavuus					
Liikevoitto, milj. €	30,3	27,8	27,2	31,5	40,2
Liikevoitto, %	20,9	18,1	17,1	17,0	17,9
Rahoitustulos, %	29,3	25,5	23,2	23,6	24,0
Kokonaispääoman tuotto, %	4,7	4,0	3,5	3,5	4,0
Sijoitetun pääoman tuotto, %	5,1	4,3	3,7	3,7	4,2
Rahoitus					
Omavaraisuusaste, %	66,2	63,1	53,7	47,0	42,2
Quick ratio	0,8	0,4	0,4	0,4	0,4
Current ratio	0,9	0,5	0,5	0,5	0,5
Muut tunnusluvut					
Henkilöstö	1 046	1 096	1 106	1 164	1 159
Liikevaihto/henkilö (1000 €)	138	140	143	159	194
*) Tuottavuus (2012=100)	101	98	99	99	105
Paikkakilometrit, milj	532,3	2 709,0	2 770,6	3 337,5	4369,1
***) Paikkakilometrikustannus (€)	0,318	0,064	0,064	0,062	0,056

*) Tuottavuus raitio- ja metroliikenteen painotettua paikkakilometri-indeksiä kohti

***) vuosien 2013 ja 2014 kustannukset muutettu vuoden 2015 rahanarvoon suunnitteluohjeen mukaisella hintatason muutoksella

4.3. HKL:n tunnusluvut vuosina 2013-2017.

28.5.2014

LIIKENNELAITOKSEN TALOUSARVION VAIKUTUS KAUPUNGIN TALOUSARVIOON

1000 €

	2013	2014	2015	2016	2017
Peruspääoman tuotto	8 442	8 442	8 442	8 442	8 442
Infran korkotulo	10 926	11 159	11 438	12 906	15 009
Tuki kaupungilta	-4 695	-7 519	-11 849	-16 323	-24 239
Netto	14 673	12 082	8 031	5 025	-788
Pitkäaikaisen vieraan pääoman vähennys	1 988	1 988	1 988	1 988	1 988
Pitkäaikaisen vieraan pääoman korko	191	208	193	251	262

4.4. HKL:n vaikutus kaupungin talousarvioon vuosina 2013-2017.

ERITTELY KAUPUNGIN TUESTA 2015-2017

1000 €

	2015	2016	2017
Kaupungin suora tuki:			
- Poistotuki, 50 % infrainvestointien poistoista	3 509	4 990	7 445
- Poistotuki, lisäosuus 2015 alkaen	2 039	2 050	1 962
- Poistotuki Suomenlinnan poistot, vanha omaisuus	31	30	29
- Poistotuki juna-asemien poistot, vanha omaisuus	182	182	182
- Korkotuki, infran todelliset korot	3 999	5 056	7 446
- Länsimetro, kaupungin osuus poistoista	0	963	2 888
- Länsimetro, kaupungin osuus koroista	0	851	2 318
- Länsimetron infra/hallintovastikkeet	350	233	0
- Liityntäpysäköinti-infra	699	929	929
- Bussipysäkkiinfra	414	414	414
- Pyöräinfra	193	193	193
- Suomenlinnan tavaraliikennekorvaus	225	225	225
- Bussiliikenteen valmiusmaksut	207	207	207
Netto	11 850	16 323	24 239

4.5. Erittely kaupungin tuesta 2015-2017.

28.5.2014

5. INVESTOINTISUUNNITELMA 2015-2024

5.1. Investointisuunnitelma 2015-2024

Liikennelaitoksen investointisuunnitelma kattaa vuodet 2015-2024. Investointien yhteissumma on 1 247,6 milj. euroa.

milj. euroja	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	yht.
HKL-Liikelaitos											
Joukkoliikenneinvestoinnit	61,1	64,4	74,5	44,1	68,2	92,4	91,8	91,8	71,7	70,9	730,9
Tuotantoinvestoinnit	2,3	3,4	4,6	8,7	6,2	7,4	0,4	0,5	0,4	0,7	34,6
HKL-Raitioliikenne	15,0	44,0	40,2	20,9	10,6	15,3	39,5	56,9	41,8	12,2	296,3
HKL-Metroliiikenne	82,6	50,0	41,7	4,8	1,8	0,9	1,0	1,2	0,9	1,0	185,8
Yhteensä investoinnit	161,1	161,7	161,0	78,4	86,7	116,1	132,7	150,3	114,8	84,7	1 247,6

5.1. HKL:n investoinnit vuosina 2015-2024.

5.2. Suurimmat investointikohteet 2015-2024

Vuosien 2015-2024 suurin yksittäinen investointihanke on Kruunusilta ja siihen liittyvät radat 163,0 milj. euroa. Muita suuria hankkeita ovat uudet metrovaunut, raidejokeri, uudet raitiovaunut, Koskelan varikon uudistaminen ja automaattimetro.

milj. euroja	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	yht.
Kruunusilta ja -radat	0,1	0,1	0,2	2,7	30,5	49,9	50,5	25,6	2,8	0,7	163,0
Uudet metrovaunut	70,5	42,8	4,9	2,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	121,1
Raidejokeri, rata ja varikko*	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,3	6,4	35,0	35,4	35,4	116,5
Uudet raitiovaunut, NRV2010	12,3	39,6	35,9	17,1	2,5	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	108,9
Raidejokerivaunut, NRV2010 optio 2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10,0	40,0	40,0	5,0	95,0
Uudet raitiovaunut, NRV2010 optio 1	0,0	0,0	0,0	0,0	5,8	11,6	26,1	14,5	0,0	0,0	58,0
Koskelan varikko	0,5	2,0	10,2	14,0	11,8	11,9	0,0	0,0	0,0	0,0	50,3
Automaattimetro, infra	8,5	5,5	29,0	3,8	1,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	48,6
Automaattimetro, junalaitteet	8,5	1,5	23,0	0,8	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	34,6

* Helsingin osuus

5.2. HKL:n suurimmat investointikohteet vuosina 2015-2024.

28.5.2014

5.3. Suurimmat investointikohteet 2015

Vuoden 2015 suurin yksittäinen investointihanke on uudet metrovaunut 70,5 milj. euroa. Muita suuria hankkeita ovat uudet raitiovaunut, Jokeri 2, automaattimetro sekä Myllypuron ja Hakaniemen metroasemien peruskorjaukset.

milj. euroja	2015
Uudet metrovaunut	70,5
Uudet raitiovaunut, NRV2010	12,3
Jokeri 2	10,5
Automaattimetro, infra	8,5
Automaattimetro, junalaitteet	8,5
Myllypuron metroasema	8,3
Hakaniemen metroasema	8,1

5.3. HKL:n suurimmat investointikohteet vuonna 2015.

28.5.2014

6. HENKILÖSTÖSUUNNITELMA 2015-2017

HKL:N HENKILÖSTÖ 2013-2017

		2013		2014		2015		2016		2017	
		MÄÄRÄ	HTV	MÄÄRÄ	HTV	MÄÄRÄ	HTV	MÄÄRÄ	HTV	MÄÄRÄ	HTV
HTY	toimihenkilöt	59	58	61	60	63	61	63	62	61	61
INF	toimihenkilöt	42	41	47	45	51	50	53	52	53	52
	tuntipalkkaiset	45	43	45	44	47	46	45	44	45	44
	Yhteensä	87	84	92	89	98	95	98	96	99	97
RAI	toimihenkilöt	69	67	70	68	72	71	71	70	70	70
	kuljettajat	399	366	420	384	409	375	409	376	428	396
	tuntipalkkaiset	171	168	173	170	172	170	172	171	178	177
	Yhteensä	639	601	662	622	653	615	652	617	676	642
MET	toimihenkilöt	62	61	64	64	65	65	68	68	67	67
	kuljettajat	110	86	108	89	113	95	164	144	136	121
	tuntipalkkaiset	90	89	107	107	113	113	119	119	119	119
	Yhteensä	262	237	279	259	291	273	350	330	322	307
TJ		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Yhteensä	1 047	980	1 096	1 031	1 106	1 046	1 164	1 106	1 159	1 108

6.1. HKL:n henkilöstö vuosina 2013-2017.

28.5.2014

7. YKSIKÖIDEN TAVOITTEET SEKÄ TULOS- JA RAHOITUSLASKELMAT

7.1. HKL-Raitioliikenne

7.1.1. Tavoitteet 2015

Tuloskorttitavoitteet 2015

Taloudellinen tulos

- Tilikauden tulos vähintään 0.

Asiakastulos

- Kuljettajien arvosana 4,03 ja teknisen laadun arvosana 3,96 (toteuma 2013: 4,03/3,95). Pidetään edellisinä vuosina saavutettu taso.
- Raitioliikenteestä johtuvien ajamattomien lähtöjen osuus suunnitellusta liikenteestä ei ylitä 0,15% (toteuma 2013: 0,13%).

Henkilöstötulos

- Työhyvinvointikyselyn vastausprosentti vähintään 81 % tasolla (toteuma 2013: 84%).
- Johtaminen paranee, arvosana > 3,45 (mittarina työhyvinvointitutkimuksen arvosana työyhteisön toimivuudesta ja johtamisesta (kysymykset 4,6,7 ja 8 ka, toteuma 2013: 3,20).

Kehittämistulos

- Uusien raitiovaunujen hankinta etenee aikataulun mukaisesti, ensimmäiset kaksi vaunua matkustajaliikenteessä. Sarjatuotanto käynnissä.
- Winbus-järjestelmä ja raportointi-järjestelmä ovat käytössä NRV2010-kaluston luotettavuuden ja käytettävyyden seurannassa.
- Kolareiden määrä vähentyy ennakoivan ajokoulutuksen ja kuljettajakoulutuksen kehittämisen vaikutuksella.
- Kaluston luotettavuuden ja käytettävyyden seuranta ja analysointi (RCM-prosessi) tuottaa toimenpiteitä kaluston luotettavuuden lisäämiseksi.
- Raitiovaunujen vikamäärää vähennetään vuoden 2013 tasosta (257 vikaa / milj.km tasoon 130 vikaa / milj.km).
- Ratatöiden suorittaminen hoidetaan kaivulupien puitteissa.
- Matkustajaystävällisen ajotapaseurantajärjestelmän kehittäminen siten, että kuljettaja voi seurata reaaliaikaisesti omaa ajotapaansa. Vuoden 2014 aikana saadaan käyttöön pilottijärjestelmä ja vuonna 2015 tehdään päätös laajentamisesta pilotoinnin perusteella.
- Osaamiskartoitusten tulokset ovat käytettävissä ja niitä hyödynnetään.
- Tuotannonohjausta kehittämällä parannetaan vaunujen käytettävyyttä ja matalalattiaisten lähtöjen osuutta.

28.5.2014

7.1.2. HKL-Raitioliikenteen tuloslaskelma

TULOSLASKELMA	Tilinpäätös 2013	Ennuste 2014	Talousarvio 2015	Taloussuunn 2016	Taloussuunn 2017
LIIKEVAIHTO					
Liikennöintikorvaukset	49 879	49 668	50 533	52 003	55 641
Muut myyntitulot	9 929	11 047	11 032	11 238	11 736
	59 808	60 715	61 565	63 241	67 376
Valmistus omaan käyttöön	792	589	610	610	610
Liiketoiminnan muut tuotot	3 180	3 129	1 978	1 518	1 518
	3 972	3 719	2 588	2 128	2 128
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat:					
Ostot tilikauden aikana	-4 746	-4 890	-4 923	-4 786	-4 486
Ulkopuoliset palvelut					
Muiden palvelujen ostot	-10 260	-10 939	-10 342	-10 342	-10 212
	-15 005	-15 829	-15 265	-15 128	-14 698
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-24 806	-23 991	-23 936	-23 934	-24 760
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-7 072	-6 570	-6 683	-6 683	-6 916
Muut henkilösivukulut	-1 359	-1 438	-1 414	-1 413	-1 461
	-33 236	-31 999	-32 033	-32 031	-33 137
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 037	-8 131	-8 393	-9 202	-10 781
	-7 037	-8 131	-8 393	-9 202	-10 781
Liiketoiminnan muut kulut					
Vuokrakulut	-5 511	-5 564	-5 767	-5 767	-5 767
Muut kulut	-272	-129	-121	-117	-117
	-5 783	-5 694	-5 888	-5 885	-5 884
LIIKEYLIJÄÄMÄ	2 719	2 781	2 574	3 123	5 004
Rahoitustuotot ja -kulut					
Muut rahoitustuotot	1	0	0	0	0
Korkokulut					
Kaupungin lainasta	-140	-118	-144	-188	-188
Muista lainoista	-299	-392	-638	-1 503	-3 327
Korvaus peruspääomalle	-2 236	-2 236	-2 236	-2 236	-2 236
	-2 674	-2 746	-3 018	-3 927	-5 750
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	45	35	-444	-803	-746
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	45	35	-444	-803	-746
Varausten ja rahastojen muutos					
Poistoeron muutos	401	706	718	803	746
Vapaaehtoisten varausten muutos	331	-35	-274	0	0
	731	671	444	803	746
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	776	706	0	0	0

7.1.1. HKL-Raitioliikenteen tuloslaskelma vuosina 2013-2017.

28.5.2014

7.1.3. HKL-Raitoliikenteen rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA 1000 €	Tilinpäätös 2013	Ennuste 2014	Talousarvio 2015	Taloussuunnitelma 2016	Taloussuunnitelma 2017
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Tulorahoitus					
Liikelyljäämä (-alijäämä)	2 719	2 781	2 574	3 123	5 004
Poistot ja arvonalennukset	7 037	8 131	8 393	9 202	10 781
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korvaus peruspääomalle	-2 236	-2 236	-2 236	-2 236	-2 236
Korkokulut kaupungin lainasta	-140	-118	-144	-188	-188
Muut	-298	-392	-638	-1 503	-3 327
	7 082	8 166	7 949	8 399	10 034
Investoinnit					
Tuotantoinvestoinnit	-6 104	-9 412	-15 002	-43 962	-40 235
Pysyvien vastaavien myyntituotot	194	0	0	0	0
	-5 910	-9 412	-15 002	-43 962	-40 235
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN NETTORAHAVIRTA	1 172	-1 246	-7 053	-35 563	-30 201
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikainen					
Muilta saatujen lainojen lisäys	0	0	10 000	40 000	35 500
Kaupungilta saatujen lainojen vähennys	-1 509	-1 509	-1 509	-1 509	-1 509
Konsernin muilta yrityksiltä saatujen lainojen vähennys	-907	-907	-907	-907	-907
Muilta saatujen lainojen vähennys	-1 132	-1 132	-1 212	-1 643	-3 227
Lyhytaikainen					
Muilta saatujen lainojen muutos	566	0	0	0	0
	-2 981	-3 547	6 373	35 941	29 858
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Vaihto-omaisuuden muutos	-1 291	0	0	0	0
Yhdystilisaamisten muutos, lisäys (-), vähennys(+)	1 007	4 793	681	-378	343
Saamisten muutos, lisäys (-), vähennys(+)	510	0	0	0	0
Saamisten muutos kunnalta/kuntayhtymältä	-755	0	0	0	0
Korottomien velkojen muutos, lis (+), väh (-)	1 997	0	0	0	0
Korottomien velkojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	335	0	0	0	0
	1 803	4 793	681	-378	343
RAHOITUKSEN NETTORAHAVIRTA	-1 179	1 246	7 053	35 563	30 201
RAHAVAROJEN MUUTOS	-7	0	0	0	0
Rahavarojen muutos					
Rahavarat 31.12.	68	68	68	68	68
Rahavarat 1.1.	74	68	68	68	68
	-7	0	0	0	0

7.1.2. HKL-Raitoliikenteen rahoituslaskelma vuosina 2013-2017.

28.5.2014

7.2. HKL-Metroliikenne

7.2.1. Tavoitteet 2015

Tuloskorttitavoitteet 2015

Taloudellinen tulos

- Tilikauden tulos vähintään 0.

Asiakastulos

- Metroliikenteen palvelutuotannon arvosana > 4,00 (2013: 3,99).
- Ajettujen lähtöjen osuus suunnitelluista metroliikenteessä 99,96 % (2013: 99,96).
- Positiivisten matkustajapalautteiden määrän kasvu.

Henkilöstötulos

- Työilmapiiri hyvä, tyytyväisten osuus 60 % .
- Johtaminen paranee, arvosana > 3,30.
- Koulutuspäivät 1pv/henkilö.

Kehittämistulos

- Uusien metrovaunujen hankinta etenee päivitetyn aikataulun mukaisesti.
- M100-junien sarja-asennukset valmistuneet 85 prosenttisesti ja M200-junan protoasennukset valmiit.
- Automaattimetron vaihe 2d (testit matkustajien kanssa) meneillään.
- Automaattimetron aiheuttamien tehtävämuutosten yksityiskohtainen suunnitelma on valmistunut.
- Automaattimetron projekti etenee kustannusarviossa.
- HKL- Metroliikenne osallistuu aktiivisesti Länsimetron toteuttamiseen.
- Metron toimintaohjeiden päivityksen III vaihe.

28.5.2014

7.2.2. HKL-Metroliikenteen tuloslaskelma

TULOSLASKELMA	Tilinpäätös 2013	Ennuste 2014	Talousarvio 2015	Taloussuunn 2016	Taloussuunn 2017
LIIKEVAIHTO					
Liikennöintikorvaukset	24 712	25 323	28 230	39 140	48 479
Muut myyntitulot	6 650	5 551	6 242	6 635	6 935
	31 362	30 874	34 471	45 775	55 414
Valmistus omaan käyttöön	1	70	0	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot	1 473	1 847	1 868	1 608	1 608
	1 474	1 916	1 868	1 608	1 608
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat:					
Ostot tilikauden aikana	-4 777	-3 637	-3 820	-4 815	-6 685
Ulkopuoliset palvelut					
Muiden palvelujen ostot	-2 790	-3 081	-3 594	-4 519	-6 793
	-7 567	-6 718	-7 414	-9 335	-13 478
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-10 304	-10 458	-11 032	-13 354	-12 432
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-2 926	-2 794	-2 990	-3 620	-3 370
Muut henkilösivukulut	-591	-604	-633	-766	-713
	-13 821	-13 856	-14 655	-17 740	-16 514
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 268	-4 297	-4 362	-7 865	-12 130
	-4 268	-4 297	-4 362	-7 865	-12 130
Liiketoiminnan muut kulut					
Vuokrakulut	-3 784	-5 251	-6 081	-6 899	-6 899
Muut kulut	-102	-116	-110	-110	-110
	-3 886	-5 368	-6 191	-7 009	-7 009
LIIKEYLIJÄÄMÄ	3 294	2 552	3 717	5 435	7 892
Rahoitustuotot ja -kulut					
Muut rahoitustuotot	-1	0	0	0	0
Korkokulut					
Kaupungin lainasta	-52	-40	-48	-63	-74
Muista lainoista	0	0	-1 246	-2 983	-5 361
Korvaus peruspääomalle	-2 984	-2 984	-2 984	-2 984	-2 984
	-3 036	-3 024	-4 278	-6 030	-8 419
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	257	-472	-561	-595	-528
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	257	-472	-561	-595	-528
Varausten ja rahastojen muutos					
Poistoeron muutos	512	561	596	714	596
Vapaaehtoisten varausten muutos	-257	0	-35	-119	-68
	255	561	561	595	528
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	512	89	0	0	0

7.2.1. HKL-Metroliikenteen tuloslaskelma vuosina 2013-2017.

28.5.2014

7.2.3. HKL-Metroliikenteen rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA 1000 €	Tilinpäätös 2013	Ennuste 2014	Talousarvio 2015	Taloussuunnitelma 2016	Taloussuunnitelma 2017
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Tulorahoitus					
Liikelylijäämä (-alijäämä)	3 294	2 552	3 717	5 435	7 892
Poistot ja arvonalennukset	4 268	4 297	4 362	7 865	12 130
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korvaus peruspääomalle	-2 984	-2 984	-2 984	-2 984	-2 984
Korkokulut kaupungin lainasta	-52	-40	-48	-63	-74
Muut	-1	0	-1 246	-2 983	-5 361
	4 525	3 825	3 801	7 270	11 602
Investoinnit					
Tuotantoinvestoinnit	-13 962	-17 249	-82 636	-49 962	-41 676
	-13 962	-17 249	-82 636	-49 962	-41 676
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN NETTORAHAVIRTA	-9 437	-13 423	-78 834	-42 692	-30 074
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikainen					
Muilta saatujen lainojen lisäys	0	3 000	79 500	47 000	36 000
Kaupungilta saatujen lainojen vähennys	-479	-479	-479	-479	-479
Muilta saatujen lainojen vähennys	0	0	-80	-3 248	-4 974
	-479	2 521	78 941	43 273	30 547
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Vaihto-omaisuuden muutos	116	0	0	0	0
Yhdistilisaamisten muutos, lisäys (-), vähennys(+)	9 898	10 902	-107	168	-40
Saamisten muutos, lisäys (-), vähennys(+)	-417	0	0	0	0
Saamisten muutos kunnalta/kuntayhtymältä	-63	0	0	-909	-778
Korottomien velkojen muutos, lis (+), väh (-)	384	0	0	160	345
Korottomien velkojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	7	0	0	0	0
	9 926	10 902	-107	-581	-473
RAHOITUKSEN NETTORAHAVIRTA	9 447	13 423	78 834	42 692	30 074
RAHAVAROJEN MUUTOS	10	0	0	0	0
Rahavarojen muutos					
Rahavarat 31.12.	17	17	17	17	17
Rahavarat 1.1.	7	17	17	17	17
	10	0	0	0	0

7.2.2. HKL-Metroliikenteen rahoituslaskelma vuosina 2013-2017.

28.5.2014

7.3. HKL-Liikelaitos (infrapalvelut, hallinto- ja talousyksikkö, toimitusjohtaja)

7.3.1. Tavoitteet 2015

Infrapalvelut

Tuloskorttitavoitteet 2015

Taloudellinen tulos

- Budjetin mukainen tilikauden tulos.

Asiakastulos

- Sisäisessä asiakastyytyväisyystutkimuksessa yleinen tyytyväisyys infrapalveluiden toimintaan vähintään 3,80.

Henkilöstötulos

- Työilmapiiri on hyvä, tyytyväisten osuus 67 % vastaajista. (mittarina työhyvinvointitutkimuksen työilmapiirikysymys, 2013 = 48 %)
- Johtaminen paranee, työhyvinvointikyselyn arvosana johtamisesta > 3,55 (2013 = 3,49, mittarina kysymykset 4, 6, 7, 8, 13)

Kehittämistulos

- Pitkän tähtäimen suunnitelma on päivitetty.
- Omien RV-ratatyömaiden toteutuneet kestot pysyvät suunnitelmien mukaisina.
- Kiinteistöjen energiatehokkuutta parannetaan.
- Koskelan varikon kehittäminen etenee suunnitelmien mukaisesti.
- Metron turvallisuuden parantamiseen suunnitellut rakenteelliset muutostyöt on toteutettu suunnitelman mukaisesti.
- Infran kuntokartoitukset ja kunnossapitosuunnitelmat on tehty. Kunnossapitosuunnitelmat on ulotettu myös Länsimetroon.
- Infran kehityshankkeet etenevät yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

28.5.2014

Hallinto- ja talousyksikkö

Tuloskorttitavoitteet 2015

Taloudellinen tulos

Varmistetaan, että HSL:n kanssa tehdyt kumppanuussopimukset sekä muut HTY:n sopimukset ovat taloudellisesti kannattavia.

Tilikauden tulos on vähintään 0. Sisäistä laskentaa ja talousasioiden osaamista kehitetään palveluissa mm. suunnittelupajoissa.

Asiakastulos

Matkustajien kokemaa järjestystä ja turvallisuutta seurataan joukkoliikenteen asiakastytyväisyyskyselyllä (tavoite 4,05 asteikolla 1-5). Hallinto- ja talousyksikön sisäisten palvelujen tasoa seurataan asiakastytyväisyystutkimuksella (tavoite 3,7 asteikolla 1-5). Matkustajaturvallisuuden parantamista koskevaa kehittämissuunnitelmaa jatketaan; selvitetään uusien vartiointipalveluiden määrällistä ja ajallista kohdentamista sekä matkustajien turvallisuutta ja turvallisuudentunnetta tukevia järjestelmiä uudistetaan. Jatketaan HKL:n yhtenäisen asiakaspalvelujärjestelmän kehittämistä. Hyödynnetään HKL:n laatujohtamisen kehittämistä saatua tietoa sisäisessä ja ulkoisessa asiakaspalvelussa.

Henkilöstötulos

Henkilöstöohjelmat päivitetään kaupungin ja HKL:n tavoitteiden sekä henkilöstötutkimuksista saatujen tulosten pohjalta. Eläkkeelle siirtymisiin varaudutaan ennakkoisesti ja luodaan tarkoituksenmukaiset ja tehokkaat tehtävät eläkkeelle siirtymisten jälkeen. Pidetään huolta esimiesten ja muun henkilöstön laaja-alaisesta osaamisesta erityisesti suurien hankintojen sekä eläkkeelle siirtymisten yhteydessä. Tulospalkkiojärjestelmän tavoitteita ja seuranta kehitetään edelleen niin, että se toimii tehokkaammin kannustavana työvälineenä asetettujen tavoitteiden toteuttamisessa. Kehitetään yhteistyötä ja pyritään synergiaetuihin HKL:n konserniin kuuluvien yhtiöiden ja HKL:n hallintoon, hankintaan ja it-palveluihin kuuluvien tehtävien suorittamisessa. Sijaisuusjärjestelyjen toimivuutta parannetaan.

Kehittämistulos

Hallinto- ja talousyksikkö on keskitettyjen palvelujen ydin HKL:n organisaatiossa, jossa haetaan mahdollisimman suuret synergiaedut kaikkia tuotantoyksiköitä palvelevissa yhteisissä palveluissa. Erityisiä kehittämissuunnitelmia ovat edellä mainittujen tuloskorttitavoitteiden lisäksi mm. seuraavat:

- Sisäisen tiedottamisen ja HKL:n ulkoisen brändin vahvistaminen.
- Kaupungin tietoteknisen ympäristön kehittämisestä aiheutuvat muutostarpeet.

28.5.2014

- HKL:n uudistettavien tietoteknisten järjestelmien hankinnan ja käyttöönoton tuki.
- Tilannekuvajärjestelmän määrittely ja hankinta.
- Toimittajakumppanuuksien kehittäminen ja analysointi Tilaajavastuu.fi -palvelun avulla edelleen niin, että vältetään toimimasta harmaaseen talouteen liittyvien yritysten kanssa.
- Rakentamiseen liittyvän tiedonantovelvollisuuden raportointi verohallinnolle saadaan entistä sujuvammaksi.
- HKL:n hankinnan resurssien lisääminen ja selkeä keskittäminen hallinto- ja talousyksikköön liikennelaitoksen hankintaosaamisen varmistamiseksi.
- HKL:n investointihankkeiden rahoitusvaihtoehtojen (mm. leasing-rahoituksen) selvittäminen.
- Ahjon käyttöönoton mahdollisuuksien edelleen hyödyntäminen sitä mukaa kuin sitä kehitetään keskitetysti kaupungissa.
- Sopimustenhallintajärjestelmän tehokas hyödyntäminen kun siihen on vuonna 2014 lisätty kolme uutta kirjastoa: hankepäätökset, hankintapäätökset ja myyntisopimuspäätökset.
- Kaupungin henkilöstöhallinnon tietojärjestelmien uudistamishankkeeseen varautuminen (HR-tietojärjestelmähanke).
- Helinä -idea- ja innovaatiojärjestelmän markkinointi henkilöstölle.
- Turvallisuusjohtaminen ja siihen liittyvät kehittämishankkeet (uusi vartiointikonsepti ja valmistautuminen Länsimetron käyttöönottoon).
- Toimintakäsikirjan valmistelu hallinto- ja talousyksikön toiminnoista.
- Osallistuminen aktiivisesti Länsimetron toteuttamiseen.
- Automaattimetropoloprojektin seuranta myös HTY:ssä niin, että se pysyy hankke- ja hankintapäätösten rajoissa.
- Esimieskoulutukseen osallistuminen.

28.5.2014

7.3.2. HKL-Liikelaitoksen tuloslaskelma

TULOSLASKELMA	Tilinpäätös 2013	Ennuste 2014	Talousarvio 2015	Taloussuunn 2016	Taloussuunn 2017
LIIKEVAIHTO					
Tuki kaupungilta	4 695	7 519	11 849	16 323	24 239
Liikennöintikorvaukset	3 512	3 906	3 950	3 950	3 950
Infrakorvaukset	61 671	66 749	63 715	70 886	83 732
Muut myyntitulot	0	0	0	2 671	8 012
	69 878	78 173	79 514	93 830	119 932
Valmistus omaan käyttöön	5 512	4 408	4 721	4 721	4 721
Liiketoiminnan muut tuotot	32 378	28 948	28 922	29 540	29 540
	37 889	33 356	33 643	34 261	34 261
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat:					
Ostot tilikauden aikana	-8 643	-9 541	-9 562	-10 864	-12 466
Ulkopuoliset palvelut					
SLL-korvaus	-4 052	-4 083	-4 350	-4 350	-4 350
Muiden palvelujen ostot	-26 038	-30 497	-31 215	-34 510	-40 837
	-38 733	-44 121	-45 127	-49 724	-57 653
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-6 955	-7 298	-7 945	-8 009	-7 992
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-1 966	-2 000	-2 084	-2 101	-2 096
Muut henkilösivukulut	-397	-432	-441	-444	-443
	-9 318	-9 729	-10 470	-10 554	-10 531
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-22 330	-22 793	-23 791	-27 333	-31 998
	-22 330	-22 793	-23 791	-27 333	-31 998
Liiketoiminnan muut kulut					
Vuokrakulut	-6 626	-7 336	-7 490	-12 192	-21 312
Muut kulut	-6 475	-5 087	-5 396	-5 396	-5 396
	-13 101	-12 423	-12 887	-17 588	-26 708
LIIKEYLIJÄÄMÄ	24 284	22 464	20 882	22 893	27 303
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	75	75	92	125	150
Muut rahoitustuotot	26	23	0	0	0
Korkokulut					
Kaupungin lainasta	0	-50	0	0	0
Muista lainoista	-1 804	-3 785	-5 065	-6 163	-8 831
Korvaus peruspääomalle	-3 222	-3 222	-3 222	-3 222	-3 222
Infrakorko	-10 926	-11 159	-11 438	-12 906	-15 009
	-15 852	-18 118	-19 634	-22 167	-26 913
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	8 432	4 345	1 248	726	391
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	8 432	4 345	1 248	726	391
Varausten ja rahastojen muutokset					
Poistoeron muutos	-2 350	1 115	1 272	1 450	1 450
Vapaaehtoisten varausten muutos	-5 044	-3 873	-2 521	-2 175	-1 840
	-7 394	-2 758	-1 248	-726	-391
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	1 039	1 587	0	0	0

7.3.1. HKL-Liikelaitoksen tuloslaskelma vuosina 2013-2017.

28.5.2014

7.3.3. HKL-Liikelaitoksen rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA 1000 €	Tilinpäätös 2013	Ennuste 2014	Talousarvio 2015	Taloussuunnitelma 2016	Taloussuunnitelma 2017
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Tulorahoitus					
Liikeliijäämä (-alijäämä)	24 284	22 464	20 882	22 893	27 303
Poistot ja arvonalennukset	22 330	22 793	23 791	27 333	31 998
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korvaus peruspääomalle	-3 222	-3 222	-3 222	-3 222	-3 222
Infrakorko	-10 926	-11 159	-11 438	-12 906	-15 009
Korkokulut kaupungin lainasta	0	-50	0	0	0
Muut	-1 703	-3 687	-4 973	-6 038	-8 681
	30 763	27 139	25 039	28 058	32 389
Investoinnit					
Tuotantoinvestoinnit	-17 394	-4 701	-2 330	-3 355	-4 630
Henkilökuljetuksen perusinvestoinnit	-45 865	-59 426	-61 119	-64 430	-74 497
Pysyvien vastaavien myyntituotot	1 940	0	0	0	0
	-61 319	-64 126	-63 449	-67 785	-79 127
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN NETTORAHAVIRTA	-30 556	-36 988	-38 410	-39 727	-46 738
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten vähennykset konsernin muilta yrityksiltä	907	907	907	907	907
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikainen					
Muilta saatujen lainojen lisäys	70 000	39 000	42 500	46 500	57 500
Muilta saatujen lainojen vähennys	-3 080	-3 080	-4 660	-7 991	-11 445
Lyhytaikainen					
Muilta saatujen lainojen muutos	1 540	0	0	0	0
	69 367	36 827	38 746	39 416	46 961
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Vaihto-omaisuuden muutos	-521	0	0	0	0
Yhdystilisaamisten muutos, lisäys (-), vähennys(+)	-281	161	-337	310	-223
Yhdystilivelkojen muutos, lis (+), väh (-)	-41 726	0	0	0	0
Saamisten muutos, lisäys (-), vähennys(+)	1 852	0	0	0	0
Saamisten muutos kunnalta/kuntayhtymältä	-1 741	0	0	0	0
Korottomien velkojen muutos, lis (+), väh (-)	-720	0	0	0	0
Korottomien velkojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	4 310	0	0	0	0
	-38 827	161	-337	310	-223
RAHOITUKSEN NETTORAHAVIRTA	30 540	36 988	38 410	39 727	46 738
RAHAVAROJEN MUUTOS	-16	0	0	0	0
Rahavarojen muutos					
Rahavarat 31.12.	66	66	66	66	66
Rahavarat 1.1.	83	66	66	66	66
	-16	0	0	0	0

7.3.2. HKL-Liikelaitoksen rahoituslaskelma vuosina 2013-2017.